

nekrolog

ZEMŘEL PETR JEŘÁBEK

MUDr. Petr Jeřábek, Ph.D., se narodil 18. 10. 1957 v Brně. V letech 1976–1982 vystudoval brněnskou lékařskou fakultu UJEP (dnešní Masarykova univerzita). Hned v roce 1976 se seznámil s kolegyní v ročníku, Líbou, osudově narozenou ve stejný den, měsíc i rok, která se stala ženou jeho života – milující manželkou, matkou jejich pěti dětí, lékařskou kolegyní, spolupracovnicí a nejpevnější oporou ve všech životních peripetiích a zápasech.

Po promoci nastoupil Petr v roce 1982 jako sekundární lékař v Psychiatrické léčebně v Opavě a setrval zde tři roky. V dalších třech letech (1986–1989) působil již jako samostatně pracující lékař v psychiatrické ambulanci v Orlové a v OÚNZ – ZÚNZ OKD v Karviné. Krátce před sametovou revolucí, počátkem listopadu 1989, nastoupil do Psychiatrické léčebny v Bílé Vodě u Javorníka. V roce 1992 se stal zástupcem ředitele, o rok později primářem a ředitelem, kterým byl pak až do konce svého života. I v nejtěžších obdobích několika dlouhých let, kdy sváděl neuvěřitelně statečný boj se zhoubnou nemocí, věnoval svoji zbývající energii práci. Dlouhodobá obětavá a vyčerpávající administrativní činnost související s vedením léčebny (zejména pak neustálý boj s byrokracií) jej stála mnoho sil, ale její výsledek byl více než úspěšný. Z léčebny, přejmenované po původní majitelce objektu, lidumilné holandské princezně, na Psychiatrickou nemocnici Marianny Oranžské, vytvořil moderní psychiatrické pracoviště, poskytující komplexní léčebnou péči s důsledným multidisciplinárním přístupem. Postupně rozšiřoval působnost a léčebnou činnost zejména v oblasti péče o závislé pacienty; při nemocnici zřídil čtyři terapeutické komunity pro léčbu závislostí. Kombinace psychiatrické nemocnice a terapeutické komunity byla a je dosud v ČR unikátní, plně však odpovídá potřebám doby – zejména v péči o pacienty s duálními poruchami. O problematiku závislostí se Petr začal více zajímat již záhy po nástupu do Bílé Vody a od té doby se systematicky v této oblasti dále vzdělával. Kromě dvou atestací z psychiatrie (1985, 1998) složil atestaci v oboru léčení alkoholismu a jiných toxikomanií a v roce 2004 úspěšně dokončil doktorský studijní program na Lékařské fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Tématem jeho disertační práce byla struktura osobnosti drogově závislých. V letech 1994–2000 absolvoval mezinárodní vzdělávací protidrogový program (International Drug Abuse Treatment Training), pořádaný kalifornskou University of San Diego. Svoje znalosti a vědomosti Petr neustále

rozšiřoval a rozsah jeho odborných zájmů byl impozantní. Většinou se s nějakou sférou seznamoval tak, že osobně absolvoval příslušné vzdělání a dále v něm pokračoval do větší hloubky. Ať už se jednalo o psychodiagnostické metody (Rorschach), či léčebné přístupy (psychosomatika, psychoterapie), vždy se snažil osvojit si je co nejlépe. Absolvoval tak postupně celou řadu vzdělávacích programů a výcviků. Základní sebezkušenostní výcvik ve skupinové psychoterapii (SUR, 1993–1995) doplnil teoretickou nástavbou psychoterapie závislostí ve Skálově Institutu v Praze; získal způsobilost v psychosomatické medicíně (IPVZ, 2007), v roce 2002 absolvoval v Polsku mezinárodní výcvik v supervizi, pořádaný Federací terapeutických komunit střední a východní Evropy. Svým pacientům nebyl prospěšný jen jako psychiatr a psychoterapeut; kromě medicínských a psychoterapeutických dovedností měl Petr sportovního ducha a i zde je rozsah jeho aktivit obdivuhodný: hrál na velmi dobré výkonnostní úrovni šachy a současně byl schopen absolvovat (pěšky, na běžkách či na kole, v kterékoliv roční době a za jakéhokoliv počasí) náročné vícedenní terénní zátěžové programy s klienty z terapeutických komunit. Kolega Petr Jeřábek byl řadu let vysoce aktivním členem výboru a místopředsedou Společnosti pro návykové nemoci ČLS JEP, výrazně přispěl k finalizaci doporučených postupů pro léčbu návykových nemocí Psychiatrické společnosti ČLS JEP. Řadu let pomáhal jako předseda programového výboru s přípravou a zdárným průběhem AT konferencí. Pravidelně se aktivně zúčastňoval celé řady dalších konferencí – psychiatrických, psychoterapeutických, neuropsychofarmakologických, kde vystupoval jako fundovaný a zapálený řečník a diskutér. Byl autorem řady publikací, zejména z oblasti psychopatologie, psychodiagnostiky, psychofarmakoterapie

a adiktologie, významně přispěl do základních domácích adiktologických kompendií a učebnic, podílel se osobně na výuce adiktologie na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Pracoval jako zástupce odborné společnosti ve Výboru zástupců resortů a institucí Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, byl aktivní ve sdružení ředitelů psychiatrických léčeben a nemocnic, angažoval se ve snaze o resocializaci a reintegraci pacientů. Jeho celoživotní činnost v oblasti adiktologie byla oceněna v roce 2014 udělením Ceny adiktologie, kterou udělují společně Klinika adiktologie 1. lékařské fakulty UK a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, spolu se Společností pro návykové nemoci České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně. O rok později obdržel cenu Nadace České spořitelny – Cena FLOCCUS je udělována lidem, kteří „se nebojí bojovat za lepší integraci lidí s mentálním postižením,

za to, aby možnost důstojně zestárnout nebyla výsadou, ale běžnou praxí, nebojí se ani denně čelit opovržení společnosti vůči svým klientům – lidem se závislostmi“.

Petr Jeřábek po sobě zanechal rozsáhlé a záslužné dílo, které trvá a rozvíjí se, ale pro něj byla nejdůležitější jeho velká rodina, manželka Líba a děti, ve kterých trvá i Petr – dcery Markéta, Petra, Zuzana (která vystudovala adiktologii), Libuška a syn Jan, který se stal psychoterapeutem. Spolu s nimi, se spolupracovníky, jeho pacienty a se všemi, kteří měli možnost jej osobně poznat, budeme v sobě udržovat trvalou vzpomínku na Petra Jeřábka i my, jeho kolegové a přátelé.

Čest jeho památce, R.I.P.

prim. MUDr. Petr Popov, MHA

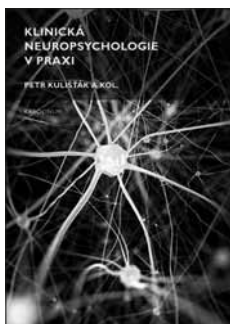
Předseda Společnosti pro návykové nemoci ČLS JEP

recenze

Kulišťák P. et al.

KLINICKÁ NEUROPSYCHOLOGIE V PRAXI

Praha: Karolinum 2017

Neurovědy patří mezi aktuálně velmi žádané a rychle se rozvíjející disciplíny (neuropsychologii jako samostatný vědní obor nevyjímáje). Poznatků na poli neurověd exponenciálně přibývá a v řadě případů mají velký praktický dopad. Vzhledem k jejich významu pro genezi lidského bytí i konání to není nic překvapivého. Vedoucí

autorského kolektivu je bezesporu renomovaným odborníkem a autorem řady odborných textů. A trůfám si říci, že spojení „Kulišťák – neuropsychologie – praxe“ se tak stává „klasikou na poli neurověd“ (v nejlepším slova smyslu).

Předložená obsáhlá publikace kolektivu autorů čítá úctyhodných 860 stran textu (bez souhrnu, seznamu zkratk, rejstříku a barevné obrazové přílohy, která textovou část velmi vhodně doplňuje). Čtenář s potřebou strukturace ocení logické a přehledné členění rozsáhlého textu na dílčí oblasti. První část – obecné uvedení tématu čítající 274 stran textu – vytváří podklad pro navazující část speciální. Shrnuje zásadní poznatky v základních oblastech obecné neuropsychologie a akcentuje především vazbu k nervovému systému, respektive mozku. Navazující speciální část představuje majoritní podíl publikace a zahrnuje hlavní kapitoly, které vymezují obsah jednotlivých příspěvků: Neuropsychologická problematika v neurologii, Neurodegenerativní choroby, Neuropsychologická problematika v psychiatrii, Rehabilitace kognitivních funkcí, Neuropsychoterapie, Některé další aplikační oblasti klinické neuropsychologie a Varia.

Je zvykem, že recenze poukazuje nejen na obsahovou stránku, ale také na hlavní klady a hlavní nedostatky díla. Dovolím si zmínit známou moudrost připisovanou slavnému Goetheovi, že „zisky mají ztráty a ztráty zisky mívají“. Tedy negativa zároveň přinášejí klady a naopak. Díky velkému rozsahu a celé řádce autorů není dílo jednotně koncipované, neboť osobitý příspěvek jednotlivých autorů jistě nelze nijak „zprůměrnit“. Čtenář tak dostává doslova plný stůl témat a také stylů psaní. V každém příspěvku se tak musíme „naladit“ na tvůrce, zároveň však dostáváme možnost brát z široké a bohaté a v žádném případě ne jednostranné nabídky od autorů, kteří rozhodně mají co sdělit a umějí to. Nepochybně je možné říci, že si každý, kdo se o neuropsychologii zajímá (nebo její poznatky přímo potřebuje), v monografii najde své. Tím, že